

КАФЕДРА МАЙСТЕРНОСТІ АКТОРА ТА РЕЖИСУРИ ТЕАТРУ АНІМАЦІЇ

СИЛАБУС

МАЙСТЕРНІСТЬ АКТОРА (ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ)

Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Ступінь освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Сценічне мистецтво («Акторське мистецтво драматичного театру і кіно», «Акторське мистецтво театру ляльок»)
Статус	Обов'язкова

Курс	4
Семестр	7
ECTS	3
Аудиторних годин	32
Лекції	20
Семінари	12
Практичні	
Індивідуальні	
Самостійна робота	58
Семестровий контроль	Іспит

Інформація про викладача

ПІБ, посада	Довлетова Світлана Анатоліївна, старший викладач
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Dovletova.pdf
e-mail	dovletovv4@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Підготовка здобувачів покликана ознайомити їх з основними засадами теорії акторського мистецтва та практичному використанні набутих теоретичних знань. На заняттях здобувачі отримують знання щодо принципів та методів роботи різних театральних шкіл, методики аналізу сценічного твору та роботи над роллю.

Силабус навчальної дисципліни «Майстерність актора (теоретичні аспекти)» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів. Силабус укладено відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяги знань, які повинні опанувати бакалаври відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Майстерність актора (теоретичні аспекти)», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень.

Метою вивчення навчальної дисципліни є надання студентам необхідних знань з теорії акторської майстерності, підготовка майбутнього актора театру ляльок, озброєного знаннями, які необхідні для вирішення широкого кола проблем з виховання професійних акторів для театрів ляльок та театрів сценічної анімації.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні **знати:**

- зміст, принципи та методи роботи різних театральних шкіл;
- теоретичні основи акторської майстерності;
- основні положення теорії майстерності актора та професійну термінологію.

Уміти:

- вільно оперувати всім комплексом отриманих знань.
- використовувати на практиці здобуті теоретичні знання;
- застосовувати знання в професійній діяльності акторів, що працюють у театрах різного типу (музично-драматичний, театр ляльок, театр юного глядача, тощо);
- володіти професійною лексикою, грамотно використовувати її у подальшій професійній діяльності;
- виявляти тенденції розвитку світової та вітчизняної драматургії, режисури, акторського мистецтва, сценографії тощо.
- використовувати у творчій діяльності надбання відомих театральних діячів;
- професійно працювати над роллю у процесі репетицій з режисером та самостійно, під час підготовки вистави.

Мати навички:

- методики аналізу сценічного твору;
- виконавського вміннями й професії, володіння елементами внутрішньої і зовнішньої техніки актора театру ляльок.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування таких **компетентностей:**

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.

СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.

СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.

СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.

СК08. Здатність оперувати новітніми інформаційними й цифровими технологіями в процесі реалізації художньої ідеї, осмислення та популяризації творчого продукту.

- СК09. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.
- СК10. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефхівцям.
- СК11. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.
- СК12. Здатність орієнтуватися в історії різних видів мистецтва, розуміти можливості використання їх виражальних засобів при створенні синтетичного за своєю природою твору сценічного мистецтва (творчого проєкту).
- СК13. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.
- СК14. Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.

Програмні результати навчання:

- ПРН02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.
- ПРН03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.
- ПРН04. Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.
- ПРН06. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.
- ПРН07. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації).
- ПРН08. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.
- ПРН10. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.
- ПРН12. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.
- ПРН14. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори мистецтва з урахуванням історичного контексту.
- ПРН15. Знати основні закони психології творчості.
- ПРН16. Вміти передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефхівцям.
- ПРН17. Вміти обирати адекватні засоби презентації результатів власної професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.
- ПРН 18. Проводити професійну діяльність у сфері сценічного мистецтва з урахуванням правових, економічних та етичних аспектів.

Перелік тем

- Тема 1. Вступ
- Тема 2. Запропоновані обставини, їх значення в побудові сценічної дії.
- Тема 3. Дія – основний матеріал театрального мистецтва. Сценічне відношення і сценічна оцінка.
- Тема 4. Сценічна подія.
- Тема 5. Особливості роботи над драматургічним твором.
- Тема 6. «Розвідка розумом» та «розвідка тілом» у роботі над драматургічним твором.
- Тема 7. Тема та ідея, надзавдання та наскрізна дія художнього твору.
- Тема 8. Метод дійового аналізу та його значення у роботі над роллю.
- Тема 9. Самостійна робота актора над роллю.
- Тема 10. Способи створення сценічного характеру.
- Тема 11. Специфіка художнього мислення в театрі анімації: художник – режисер – актор.

Тема 12. Системи керування театральною лялькою та їх зв'язок з естетикою та жанровими характеристиками лялькової вистави.

Тема 13. Витоки та естетика театру рукавичкової ляльки.

Тема 14. Маска в традиційному та сучасному театрі анімації.

Тема 15. Естетичні принципи та особливості ляльководіння у відкритому прийомі в традиційному та сучасному театрі.

Тема 16. Лялька та актор: двоєдинство та проблема «ведучого» і «веденого».

Форми та технології навчання

Теоретичне лекційне навчання, семінарські заняття та самостійна робота, реферат, презентація.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Telegram, Viber, Messenger.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для іспиту	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	Добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань здобувачів.

90–100–A– відмінно - здобувач вільно володіє термінологією та основними теоретичними поняттями майстерності актора; якщо виконані усі самостійні завдання; якщо усі завдання виконані на високому рівні; повно розкрито зміст матеріалу в обсязі, передбаченому програмою; викладено матеріал грамотно, в певній логічній послідовності; показано уміння ілюструвати теорію конкретними прикладами, застосовувати її в новій ситуації при виконанні практичного завдання; продемонстровано знання теорії, раніше вивчених суміжних тем, сформованість і стійкість використовуваних при відповіді умінь і навичок;

82–89–B– добре - відповідав самостійно, без запитань викладача; може бути одна - дві неточності при висвітленні другорядних питань або у випадках, коли здобувач легко виправив їх після зауваження викладача.

74–81–С– добре - у викладі допущено невеликі прогалини, які не змінили зміст відповіді; один - два недоліки при висвітленні основного змісту відповіді, виправлені після зауваження викладача.

64–73–D– задовільно - неповно розкрито зміст матеріалу (зміст викладено фрагментарно, не завжди послідовно), але показано загальне розуміння питання і продемонстровані уміння, достатні для засвоєння програмного матеріалу.

60–63–E– задовільно - допущені помилки у визначенні професійної термінології, виправлені після кількох запитань викладача; здобувач не впорався із застосуванням теорії в новій ситуації при виконанні практичного завдання, але виконав завдання обов'язкового рівня складності з даної теми; при достатньому знанні теоретичного матеріалу виявлена недостатня сформованість основних умінь і навичок.

35–59–FX– незадовільно (з можливістю повторного складання) - не розкрито основний зміст навчального матеріалу.

0–34–F– незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) - виявлено незнання студентом більшої або найбільш важливої частини навчального матеріалу; невміння робити висновки і узагальнення; незнання визначення основних понять, законів, правил, основних положень теорії.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу

Робота в курсі має відповідати вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat1%8C.pdf> та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat/ %96.pdf>

Рекомендована література

1. Барба Е. Паперове каное: путівник по театральній антропології: Пер. з англ. Микола Шкарабан. Львів: Літопис, 2001. 286 с.
2. Барнич М. М. Майстерність актора: техніка «обману»: навч. посіб. вид. 2-е випр. та доп. Київ : Ліра-К, 2016. 304 с.
3. Барнич М. М. Психотехніка актора. Майстер-клас: монографія. – К. : Вид-во «Пінзель», ФОП Рябчий І. С., 2018. 200 с.
4. Борис, Ігор. Таїнство творіння актора та режисера [Текст] : науково-дослідницька монографія / Ігор Борис. – Харків : Друкарня Мадрид, 2020. – 224 с.
5. Довлетова С. Особливості роботи над інсценованим твором. Актуальні проблеми музичного та театального мистецтва: мистецтвознавство, педагогіка та виконавство // Матеріали науково-методичної конференції. Вип. 3. – Харків: ХДІМ, 2001 - С. 181-185.
6. Довлетова С. До проблеми самостійної роботи студента над роллю у курсовій виставі. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти // Збірник наукових праць. Вип. 8. – Київ, 2002. - С. 274-277.
7. Клековкін О. Ю. THEATRICA: Лексикон / ПСМ НАМ України. К. : Фенікс, 2012. 800 с.
8. Кнебель М. Про дієвий аналіз п'єси і ролі. Львів, 2020 92 с.
9. Курбас Л. Філософія театру. Київ: Вид-во Соломії. Павличко «Основи», 2001. 917 с.
10. Паві П. Словник театру. Львів: Центр ЛНУ ім. І. Франка, 2006. 640 с.

11. Станіславський К. Робота актора над собою. Київ: Мистецтво, 1953. Факсимільне видання. – Львів, 2011. 402 с.
12. Станіславський К. Робота над роллю («Ревізор») реальне відчуття життя п'єси та ролі (1936-1937 рік); Львівський національний ун-т І. Франка; заг. ред. Б. Козака. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2018. 250 с.
13. Театр: історія, теорія, практика. Збірник статей / Problemy teorii dramatu i teatru. Tom Dramat. Tom 2. Teatr. Wybór i opracowanie Janusz Degler. Wrocław, 2003. Переклад з пол. – Львів 2013. 296 с.